

Datum

2025-01-02

Adress

205 80 Malmö

Diarienummer

ASN-2024-21107

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

**Remiss angående remiss från Justitiedepartementet
- Förbud mot äktenskap mellan kusiner och vissa
andra nära släktingar (Ds 2024:20)
STK-2024-1559**

Arbetsmarknads- och socialnämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Yttrande

Grunden till förslagen i promemorian är att utredningen anser att det framkommit att kusinäktenskap ofta är förenade med tvång eller olika grader av ofrihet. Bedömningen görs att det vid kusinäktenskap finns en särskild risk för att flickor och kvinnor, men även andra, utsätts för hedersförtryck, tvång och annan ofrihet.

Det finns enligt utredningen inte många exempel på personer i Sverige som är gifta med en kusin utifrån offentliga register. Utredningen gör en uppskattning av att förekomsten av antalet kusinäktenskap i Sverige har ökat på grund av inflyttningen från länder där kusinäktenskap är vanligt förekommande. Det verkar dock det inte finnas några faktiska siffror på.

Mot bakgrund av nämndens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck är det positivt med insatser som försöker stävja och motarbeta hedersförtryck och äktenskap som ingås till följd av påtryckningar eller annan påverkan och sådan lagstiftning borde välkomnas.

Frågan är om detta förslag är en sådan åtgärd som kommer att motverka hedersförtryck, eller om det främst tjänar som en signal om vilka sedvänjor samhället tar avstånd ifrån respektive tolererar. I synnerhet med avsaknad av faktiska data av hur många som lever i kusinäktenskap som ingåtts till följd av påtryckningar eller annan påverkan i en hederskontext.

I promemorian har det inhämtats underlag om förhållandena i Sverige. Där framträder en bild av att förekomsten av ett kusinäktenskap är en indikation på att kvinnan lever i

en kontext med starka hedersnormer, där våld och förtryck är mer frekvent förekommande. Men även att kusinäkenskapet som sådant inte är problemet i sig, utan det är det faktum att en person inte har möjlighet att själv välja sin partner eller att lämna äktenskapet.

Även här ställer sig nämnden frågande till om kusinäkenskapet som sådant utgör det centrala problemet, om syftet med lagstiftningen är att motverka hedersförtryck och ofrihet vid äktenskap, eller om tvånget är problemet.

Vidare ställer sig nämnden frågande till hur effekterna av förslaget ska följas upp, om syftet att motverka hedersförtryck och ofrihet vid äktenskap uppnås genom förslaget.

Det föreslås i promemorian att makar har rätt till äktenskapsskillnad utan föregående betänketid om äktenskapet har ingåtts trots att makarna är släkt med varandra på det sätt som föreslås i 2 kap. 3 §.

Då syftet med den föreslagna utvidgningen av äktenskapshinder är att motverka hedersförtryck får sloandet av betänketid anses vara i linje med syftet. Detta överensstämmer även med hanteringen av andra fall där den ena maken kan vara våldsutsatt utan att det föreligger ett hedersförtryck, där betänketid inte föreskrivs enligt nuvarande lagstiftning.

Trots frågorna ovan ser nämnden positivt på insatser som försöker stävja och motarbeta hedersförtryck och äktenskap som ingås till följd av påtryckningar eller annan påverkan, och har inget att invända mot de föreslagna lagändringarna.

Ordförande

Sedat Arif

Förvaltningsdirektör

Britt-Marie Pettersson

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden.]